МАКУЛДАШЫЛДЫ
ОшМУнун аккредитация жана
билим берүүнүн сапаты
департаментинин директору
__________ проф. *Алтыбаева М.А.*
«_____»__________________2023 ж.

«БЕКИТЕМИН»
ОшМУнун окуу иштери боюнча
проректору ________ *доц. Божонов З.С.*
«14» ______04______2023-ж.

530600 «Журналистика» багытынын "Журналистика" адистиги боюнча мамлекеттик аттестациясынын программасы (2022-2023-окуу жылы)

№	Компетенциялар	Суроолор жана тапшырмалар	Дисциплиналар
1-ОН – гуманитардык жана табигый илимдердин негизги жоболорун пайдалануу аркылуу учурдагы жашоого багыт алууга жөндөмдүү			
1.	**ЖК-1.** Курчап турган чөйрө жөнүндө билиминин жалпы илимий системасын өздөштүргөн, жашоодогу, маданияттагы баалуулуктарды барктоого жөндөмдүү; **СЛК-2.** Өзүнүн жетишкендиктерин жана кемчиликтерин сындай билүүгө, жетишкендиктерин өнүктүрүү жана кемчиликтерин четтетүү боюнча жолдорду жана каражаттарды тандай билет; **СЛК-4.** Алган билимин жашоонун сергек образын пропагандалоо, жаратылышты	Кыргыз ММКларында экология темасынын чагылдырылышын мисалдары менен талдап бериңиз. Экология темасында кандай теле берүү даярдаса болот, сценарийин түзүп көрсөтүңүз.	Экология, Журналистиканын негиздери
2.		Кыргыз ММКларында зордук-зомбулуктардын чагылдырылышын талдап бериңиз. Акыркы жылдарда үй-бүлөлүк зомбулуктан улам жабыркаган аялдардын мисалдары негизинде аналитикалык макала жазыңыз.	Философия, Журналистиканын кесиптик этикасы
3.		ММКлардын бүгүнкү күндөгү укуктук, саясий, адеп-ахлактык жоопкерчилигин мүнөздөп бергиле жана кемчиликтерин аныктагыла. ММКлардын журналисттин этикалык кодексин бузган учурларынан мисал берип, талдоо жүргүзүңүз.	Философия, Журналистиканын негиздери, Журналистиканын кесиптик этикасы
4.		Журналисттин негизги милдеттеринин аткарылышын мүнөздөп бергиле. Журналисттин коомдогу орду жана милдеттери кандай?	Философия, Журналистиканын негиздери, Журналистиканын кесиптик этикасы

5.	коргоо жана кен байлыктарды туура пайдалануу үчүн колдоно билет. Өнүккөн өздүк рефлекске ээ болуу, өзүнүн социалдык жана профессионалдык тажрыйбасына сын көз менен мамиле кыла билүү.	“Ош шаарында тазалык көйгөйлөрү” аттуу темада фотосюжет даярдап, шаарыбыздагы тазалыктын абалын чагылдырып бериңиз?	Экология, Фотожурналистика
2-ОН –кесиптик ишмердүүлүгүндө маалымат менен иштөөнүн негизги ыкмаларын, программалык каражаттарды пайдаланат			
6.	**ЖК-2**. Профессионалдык маселелерин чечүүдө математикалык /табигый/ гуманитардык/ экономикалык илимдердин базалык негизин колдонот; **ЖК-3.** Өз алдынча тынымсыз аракети менен, анын ичинде заманбап маалымат технологияларын колдонуу менен жаңы билимдерге ээ болот; **ЖК-5.** Илимдеги, техникадагы жана технологиядагы, профессионалдык чөйрөдөгү жаңы кубулуштардын социалдык-экономикалык жана маданий таасирлерин (жыйынтыктарын) талдай жана баалай билет;	Интернет-ЖМКлардагы мультимедиа жанрлары тууралы сөз кылыңыз жана бир нече медиа платформада кабар даярдап көрсөтүңүз.	Коммуникациядагы компьютердик технологиялар, Массалык коммуникациянын теориясы жана практикасы, Жазуу жана редактирлөө көндүмдөрү
7.		Заманбап ЖМКларда конвергенция (биргелешүү же жакындашуу) процесси, же болбосо мультимедиа доорунда кабар даярдоонун талаптары тууралы кеп кылыңыз.	Журналистиканын негиздери, Журналистиканын психологиясы жана социологиясы, Массалык коммуникациянын теориясы жана практикасы
8.		Ааламдашуу (глобалдашуу) процесси тууралы сөз кылыңыз жана ааламдашуу процессинин оң жана терс жактарын салыштырып макала даярдаңыз.	Коммуникациядагы компьютердик технологиялар, Журналистиканын негиздери

9.		Интернет жана жаңы медиа доорунда *кайтарым байланыш*тын (feedback) жаңыча формаларынын мисалдарын интернет булактар аркылуу көрсөтүп бериңиз. Алардын салттык журналистикадагы *кайтарым байланыш*тан кандай айырмалары бар деп ойлойсуз?	Коммуникациядагы компьютердик технологиялар, Журналистиканын негиздери, Массалык коммуникациянын теориясы жана практикасы
10.		Кэпшн-видеонун аткарган кызматы жана коомго тийгизген таасирин айтуу менен бирге бир темада кыска кэпшн-видео жасап бериңиз.	Коммуникациядагы компьютердик технологиялар, ЖМКнын техника жана технологисы
11.	**ПК-7.** Түрдүү булактардан маалымат топтой билүү, ар түрдүү ыкмаларды колдонуп, маалымат издөөнүн негизи катары электрондук база менен иштөөгө жөндөмдүү;	Күнүмдүк жашооңордо кандай маалымат базаларын пайдаланасыз, мисал келтирип көрсөтүп бериңиз.	ЖМКнын техника жана технологисы, Массалык коммуникациянын теориясы жана практикасы, Жазуу жана редактирлөө көндүмдөрү
12.	**ИК-5.** Маалымат алуунун, сактоонун жана иштеп чыгуунун негизги ыкмаларын, жолдорун жана каражаттарын, маалыматты башкаруу каражаты катары компьютерди, анын ичинде глобалдык компьютерлердин жана корпоративдик маалымат системасын колдонууга жөндөмдүү;	Жаңы маалымат технологияларынын күнүмдүк жашообузга тийгизген таасирин мүнөздөп бериңиз жана жаңы маалымат технологиялары доорунда маалыматка ээ болуунун жолдорун мисалдар менен көрсөтүп бериңиз.	Жазуу жана редактирлөө көндүмдөрү, Коммуникациядагы компьютердик технологиялар

3-ОН – кыргыз (С1), орус (В2) жана чет тилинде (англис тили В1) пикир алышууну ишке ашыра алат			
13.	**ИК-2.** Мамлекеттик жана официалдык тилдерде өзүнүн оозеки жана жазуу речин логикалык жактан туура, аргументтүү жана так түзө билет; **ИК-3.** Чет тилдердин бирин социалдык пикир алышуу деңгээлинде билет (проф.);	Кандай Кыргызстандык жана чет өлкөлүк белгилүү гезит, радио жана телекөрсөтүүлөрдү билесиңер? Алардын өзгөчөлүктөрү менен айырмачылыктарын кыскача баяндамада мамлекеттик жана расмий тилдерде талдап бериңиз.	Журналистиканын негиздери, Кесиптик чет тили
14.		Чет өлкөлүк (Азаттык, Би-би-си ж.б.) радиолор менен Ата мекендик радиолордун ишмердүүлүгүн салыштырып, сиз билген чет тилде анализдеп айтып бериңиз.	Журналистиканын негиздери, Кесиптик чет тили
15.		Дүйнөлүк жана жергиликтүү социалдык түйүндөрдө феномендер: Алардын окшоштуктары жана айырмачылыктарын талдоо менен битге англис тилинен кыргыз тилине өтүп жаткан жаңыча сөздөрдү анализдеп бериңиз.	Кесиптик чет тили, ММКнын техника жана технологисы, Массалык коммуникациянын теориясы жана практикасы
4-ОН – рефлексиянын негизинде өз ишмердүүлүгүнө баа берет, түзөтүү киргизет жана өзүн өнүктүрүүнү пландаштырат.			
16.	**ОК-6.** Өз эмгегин илимий негизде жана ишмердигинин жыйынтыгынын өз алдынчалыгын баалай алат; **ИК-1**. Маалыматты кабыл алат, кеңейтет жана талдайт, ага жетүү үчүн максат коюуга жана жолдорун табууга жөндөмдүү; **ИК-4.** Иштиктүү пикир алмашууну: эл алдында чыгып сүйлөө, сүйлөшүүлөрдү жүргүзүү, жыйындарды өткөрүү, ишке байланыштуу кат	Илим изилдөөдө эмпиризм деген эмне жана кандай фундаменталдуу принциптерге таянат?	Илим изилдөө методдору жана методологиясы
17.		Методологияда индукция жана дедукция усулдары туурасында бири бири менен салыштыруу аркылуу баяндап бериңиз	Илим изилдөө методдору жана методологиясы
18.		Журналисттик практикада маалыматты эки булактан тактоо деген эмне жана анын максаты кандай? Мисалдар менен түшүндүрүп, бир маалыматты эки булактан тактап бериңиз.	ЖМКнын техника жана технологисы, Эффективдүү баарлашуу жана риторика
19.		Телекөрсөтүүнү даярдоонун негизги этаптарынын актуалдуулугун чечмелеп бериңиз жана өлкөдөгү экономикалык, саясий же болбосо	Оператордук иш (монтаж),

	алышууларды, электрондук коммуникацияны жүзөгө ашыра алат;	социалдык маселелер туурансында бир телекөрсөтүү даярдап көрсөтүп бериңиз.	Эффективдүү баарлашуу жана риторика, Сунуу ыкмалары
20.	**ИК-6**.Уюштуруу чечимдерин иштеп чыгууга катыша алат; **СЛК-5.** Коллективде (жамаатта), анын ичинен дисциплина аралык долбоорлордо иштөөгө жөндөмдүү.	Телевидение репортажынын негизги компоненттерин мүнөздөп бергиле.	Оператордук иш (монтаж), Коммуникациядагы компьютердик технологиялар
21.		*Кайтарым байланыш* (feedback) түшүнүгү тууарасында маалымат бериңиз. *Кайтарым байланыш* кандай жолдор аркылуу ишке ашуусу мүмкүн, мисалдар менен түшүндүрүп бериңиз?	Журналистиканын негиздери, Коммуникация теориялары
22.		Кабар даярдоодо дата визуализация каражаттарынын (б.а. диаграмма, графика, таблица, иллюстрация, карта ж.б.) колдонулуу максаты эмнеде? Мисал катары дата визуализация каражаттарынын бирөөсүн даярдаңыз.	Коммуникациядагы компьютердик технологиялар, Графикалык дизайн
5-ОН – ММКнын бардык жанрларында материал даярдоодо конвергенттик журналистиканын принциптерине ылайык иштей билет.			
23.	**ПК-2.** ММКнын учурдагы жанрдык жана стилдик структурасын, печаттык басылмалардын кеңири таралган форматтарын, теле-радио программаларды, Интернет-ММКны ж.б билүү; **ПК-3.** Дүйнөлүк жана атамекендик адабияттын жана журналистиканын тарыхынын негизги этаптарын билет жана	Коомдук телерадиоберүү жана басылмалардын жеке менчик телерадиоберүү жана басылмалардан кандай өзгөчөлүктөрү болушу мүмкүн? Кыргызстанда кандай коомдук медиа органдарын билесиз?	Оператордук иш (монтаж), Журналистиканын психологиясы жана социологиясы
24.		Маалымат агенттигинин башка медиа органдарынан кандай өзгөчөлүктөрү бар? Кыргызстанда кандай маалымат агенттиктерин билесиз, ушул тууарасында кыска аналитикалык баяндама даярдаңыз.	Массалык коммуникациянын теориясы жана практикасы, Журналистиканын негиздери
25.		Кыргызстанда биринчи журналист деп кимди айтсак болот жана аны азыркы учурдагы журналисттер менен кандай айырмачылыгы бар	Журналистиканын тарыхы

	учурдагы ММКнын практикасы үчүн анын тажрыйбасынын маанисин түшүнөт; **ПК-5**. Басма сөздө, телекөрсөтүүдө, радиоуктурууда, Интернет-ММКда, мобилдик медиада колдонулган заманбап техникалык базанын негиздерин жана жаңы цифралык технологияларды колдонот;	экендигин анализдер бергиле.	
26.		Журналистиканын антика дүйнөсүндө жана орто кылымдар тарыхында баштапкы жолдору кандай болгон?	Журналистиканын тарыхы
27.		Кыргыз телевидениесинин өнүгүү этаптарын айтып бергиле жана учурдагы абалына баа бергиле. Кыргыз телевидениесинин өнүгүү тарыхын баяндаган радиосюжет даярдаңыз.	Журналистиканын тарыхы, Оператордук иш (монтаж)
28.		Инфографика эмне үчүн колдонулат жана артыкчылыктарын айтып бергиле. Инфографиканы кандай программалар менен даярдоого болот, салыштырып айтып бергиле.	Графикалык дизайн, ММКнын техника жана технологисы
29.		Журналисттик кабар жазууда *терс пирамида* ыкмасы туурасында бир кабар мисалында түшүндүрмө бериңиз.	Массалык коммуникациянын теориясы жана практикасы, Журналистиканын негиздери
6-ОН – Журналисттик этикалык кодексти, социалдык жоопкерчиликти, маалыматтык коопсуздуктун баалуулугун жана изилдөө ыкмаларын өздөштүрүп, журналисттик иликтөө жүргүзө алат.			
30.	**ОК-4.** Салтуу методиканы билет, түшүнөт жана колдонот, аны иш жүзүнө ашыра да билет. Иликтөө ишмердигинин базалык ыкмаларын колдонуу менен долбоорлордун үстүнөн иштөөгө катышат; **ПК-1.** Журналисттик адистиктин негизги багыттарынын спецификасын билет (жаңылыктык	Мультимедиа журналистикасынын “салттуу” деп аталган журналистикадан айырмаларын атап бериңиз.	Коммуникациядагы компьютердик технологиялар, Журналистиканын психологиясы жана социологиясы
31.			
32.		Ток-шоу менен реалити шоу программларына ортосундагы айырмачылыктарын чечмелеп бергиле.	Оператордук иш (монтаж)
33.		Блогер менен журналисттин окшоштуктары жана айырмалары тууралуу түшүндүрмө бериңиз. Журналист бир эле учурда блогер да боло алабы?	Коммуникациядагы компьютердик технологиялар, Журналистиканын

	журналистика, проблемалык-аналитикалык, иликтөөчүлүк, көркөм-публицистикалык, «көңүл ачуучу» ж.б.у.с.);		психологиясы жана социологиясы
34.		Фотожурналистикада көркөм-публицистикалык жана маалыматтык-публицистикалык жанрларды мисалдар менен айырмалап бериңиз.	Фотожурналистика
35.	**ПК-4.** Эл аралык гуманитардык укуктун негиздерин, ММКдагы автордук укукту, ММКнын ишин жөнгө салуучу укуктук нормаларды, ошондой эле журналисттин милдеттерин толук түшүнөт;	Бүгүнкү күндө ММКлардын негизги укуктарынын сакталышын мисал келтирүү менен мүнөздөп бергиле.	Журналистиканын кесиптик этикасы
36.		Согуш жана кылмыш темаларын чагылдырууда журналисттин көңүл буруусу зарыл болгон учурларды белгилеп бериңиз.	Журналистиканын кесиптик этикасы, Лингвистикалык экспертиза
37.	**ПК-6**. Журналисттик этиканын принциптерине ылайык өзүнүн профессионалдык ишмердигин түзө билет, адистик катары журналистиканы өнүктүрүүнүн закон ченемдүүлүктөрүн түшүнөт;	Журналисттик кесиптик этиканын алты негизги принцибин түшүндүрүп, аныктама бергиле.	Журналистиканын кесиптик этикасы,
	ПК-12. Журналистик адистиктин спецификасын, журналисттин негизги социалдык ролун түшүнөт, адистиктин базалык мүнөз-дөмөсүн жана журналисттин личносттук структурасын билет;	Журналисттик этикалык кодекстеринин пайда болуу тарыхын айтып жана учурдагы актуалдуулугун аныктап бергиле?	Журналистиканын кесиптик этикасы, Журналистиканын тарыхы
7-ОН – Менеджмент жана маркетингдик базалык билимин пайдаланып, ММК ишканаларында профессионалдык ишмердүүлүгүн жүргүзө алат.			
38.	**ПК-9.** Заманбап базар мамиле	Чыр-чатакты чагылдырууда журналисттин ролун мүнөздөп, мисал	Журналистиканын

	шарттарында ММКнын ишмердигинин законченемдүүлүктөрүн түшүнүү менен өзүнүн профессионалдык ишмердигин түзө билет;	келтирүү менен айтып бергиле. Чыр-чатак темасында бир гезит, радио же болбосо телеберүү көрсөтүп талдап бергиле.	кесиптик этикасы, Лингвистикалык экспертиза
39.		Маалымат жана медиасабаттуулукту канткенде жогорулатууга болот деп ойлойсуңар жана ага журналисттер кандай салым кошо алат?	ЖМКнын техника жана технологиясы, Лингвистикалык экспертиза
40.	**ПК-11.** Өзүнүн журналисттик ишмердигинде ПР жана реклама жөнүндөгү билимин колдоно билет;	Аудиториянын активдүүлүк фактору катарында жаңы медиа туурасында мисалдары менен бирге айтып бериңиз.	Коммуникациядагы компьютердик технологиялар
41.		Журналисттик практикада жана ПР тармагында элди сурамжылоо (анкета) кандай максатта колдонулат? Анкета кандай жүргүзүлүшү керек?	Илим изилдөө методдору жана методологиясы, Жазуу жана редактирлөө көндүмдөрү

Программа жетекчиси: PhD, Жапаралиев Шербол

ТМИнин бөлүм башчысы: ф.-м.и.к., доцент Аркабаев Н.К.

ЭАББПЖМнын директору: ф.-м.и.д., профессор Турсунов Д.А.